

Гарбуз Д.І. Знахідки резинофільних аскових грибів з Українських Карпат // Матеріали XII Міжнародної наукової конференції молодих науковців «Біологія: від молекули до біосфери» (29 листопада – 1 грудня 2017 р., м. Харків), 2017. – Харків: ФОП Шаповалова Т.М., 2017. – С. 157.

ЗНАХІДКИ РЕЗИНОФІЛЬНИХ АСКОВИХ ГРИБІВ З УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

Гарбуз Д.І.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, біологічний факультет, кафедра мікології та фітоїмунології, пл. Свободи, 4, м. Харків, Україна
e-mail: garbuz.dmitriy99@gmail.com

Ключові слова: Sarea, гриби, резинофіли, Карпати, Україна

Живиця – ліпідорозчинна суміш терпеноїдів та/або фенольних вторинних сполук, яка виділяється деякими деревними рослинами на місці пошкоджень. Основні функції живиці полягають в загоєнні ран та захисті рослини від проникнення інфекційних агентів у місці поранень: механічно (закривання рани) та хімічно (містить токсичні сполуки для потенційних патогенів та шкідників). Проте існує еколого-трофічна група грибів – резинофіли (resinicolous fungi), що облігатно використовують виділення живиці як поживний субстрат.

Характерним представником резинофілів є рід дискоміцетів *Sarea* Fr., що об'єднує два види: *S. difformis* (Fr.) Fr. та *S. resinae* (Fr.) Kunze. Вони поширені в країнах Північної Півкулі (переважно у бореальній зоні) на живиці дуже різноманітних хвойних дерев.

Обидва види мають дископодібні, майже сидячі апотеції 0,5 – 1,5 мм в діаметрі. Апотеції у *S. difformis* чорні, у *S. resinae* помаранчеві. Екципул у обох видів до 100 мкм завширшки, складається з безбарвних гіф. Гіменій у *S. difformis* має товщину 65-95 мкм, у *S. resinae* 80 – 100 мкм, у обох видів він сильно амілоїдний, але *S. difformis* демонструє більшу інтенсивність забарвлення в розчині Люголя. Аски у *S. difformis* 60-75 × 12-15 мкм, у *S. resinae* – 80-100 × 15 - 20 мкм. Аскоспори численні, сферичні, гіалінові, 2-3 мкм в діаметрі.

Під час ревізії гербарних зразків з наукового мікологічного гербарію CWU Мус нами було виявлено обидва види роду *Sarea*. *Sarea difformis* представлена зразками з природного заповідника «Горгани», Карпатського біосферного заповідника та Карпатського національного природного парку. *Sarea resinae* Fr. (та її анаморфа *Pycnidiella resinae* (Ehrendb.) Hönh) представлена зразками з тих самих природоохоронних територій, що і попередній вид, а також з Національних природних парків «Гуцульщина» та «Сколівські бескиди». Субстратом слугувала живиця смереки (*Picea abies* (L.) H. Karst. та ялиці (*Abies alba* Mill.).

Обидва види є достатньо поширеними на території Українських Карпат, але їх дуже важко знаходити через дрібний розмір плодових тіл. Більша кількість знахідок *S. resinae* може бути обумовлена тим, що через помаранчеве забарвлення апотеціїв його легше знайти в природі.

На території Східної України потенційним субстратом для грибів роду *Sarea* може слугувати смола сосни (*Pinus sylvestris* L.). Проте цілеспрямовані пошуки резинофільних дискоміцетів на території Харківського Лісостепу поки не дали результату. Це може свідчити про те, що для грибів-резинофілів важливим є не лише певний субстрат, а й кліматичні особливості регіону.

Garbuz D.I. Finds of ascogenic resinicolous fungi from Ukrainian Carpathians

Summary. Two species of resinicolous discomycetes on the pieces of spruce and fir resin have been identified. Life features and distribution of *Sarea* representatives in Ukraine is discussed.

Роботу виконано під керівництвом к.б.н., доцента кафедри мікології та фітоїмунології Акулова О.Ю.